

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 6C/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2623202843
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Horňáková
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2023:2623202843.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudkyňou JUDr. Emíliou Horňákovou v spore žalobcov: 1. P. K. rod. K., nar. X.X.XXXX, bydlisko S., Č.. XXX, 2. P. Š. rod. K., nar. X.X.XXXX, bydlisko A. B. Q., Č.. XXX, 3. Q. K., nar. X.X.XXXX, bydlisko A. S. Č.. XXX, 4. V. S. rod. KY., nar. X.X.XXXX, bydlisko V., M. XXX/XX, 5. Soňa K.á, nar. X.XX.XXXX, bydlisko F. A. B. Q., zast. opatrovníkom F. A. B. Q., riaditeľkou V.. J. Y., 6. M. Š. rod. K., nar. XX.X.XXXX, bydlisko B., C. XXXX/XXC, 7. D. K. rod. K., nar. XX.X.XXXX, bydlisko A. B. Q. Č.. XXX, právne zastúpení: Advokátska kancelária Kurucová, s.r.o., so sídlom Senica, Hurbanova 486/2, proti žalovanému: PRIVATdebt s.r.o., so sídlom Hlohovec, Železničná 4/A, IČO: 45 322 571, právne zast.: Sidor a partneri s.r.o., advokát so sídlom Hlohovec, Železničná 4/A, o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažaná záložným právom, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese B., obci Q., kat. úz. Q., zapísané na LV č.XXX parcely registra „E.“ ako parcela č. XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere 133 m², parcela č. XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere 103 m², parcela č. XXX záhrada vo výmere XXX m² a rodinný dom s.č. XXX postavený na parcele č. XXX nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného zapísaným na LV č. XXX, vedenom pre k.ú. Q., Y. Q., Y. B., v časti E.: Ďarchy pod M.-XXX/XX, ktoré záložné právo má základ v Zmluve o pôžičke zo dňa 15.3.2010 a v zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti vloženej pod č. M.-XXX/XX, uzavretých medzi žalobcami ako právnymi nástupcami záložcu a žalovaným ako právnym nástupcom veriteľa a záložného veriteľa a v zmluve o postúpení pohľadávky D.-XXX/XX.

II. Súd priznáva žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške tejto náhrady súd rozhodne samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Dňa 24.2.2023 bola tunajšiemu doručená žaloba, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby súd určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese B., obci Q., kat. úz. Q., zapísané na LV Č..XXX parcely registra „E.“ ako parcela č. XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere 133 m², parcela č. XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere 103 m², parcela č. XXX záhrada vo výmere 637 m² a rodinný dom s.č. XXX postavený na parcele č. XXX nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného zapísaným na LV č. XXX, vedenom pre k.ú. Q., Obec Q., Okres B., v časti E.: Ďarchy pod M.-XXX/XX, ktoré záložné právo má základ v Zmluve o pôžičke zo dňa 15.3.2010 a v zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti vloženej pod č. M.-XXX/XX, uzavretých medzi žalobcami ako právnymi nástupcami záložcu a žalovaným ako právnym nástupcom veriteľa a záložného veriteľa a v zmluve o postúpení pohľadávky D.-XXX/XX. Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalovaná v 5. rade B. K. je nesvojprávna. Rozsudkom Y. B. Č..K.. N. /. zo dňa 19.12.1989 bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony. OS M. B. uznesením č.k. W. XX/XX odvolal teraz už nebohého otca Q. K. z funkcie opatrovníka nesvojprávnej B. K.

a ustanovil za opatrovníka Obecný úrad Q.. Toto rozhodnutie potvrdil Krajský úd v Bratislave uznesením č.k XXCXXX/XX D. F. XX.X.XXXX. B. K. bola rozhodnutím OÚ odd, soc. yecí v B. číslo konania Soc. XXX/XX/Má zo dňa 22.7.1992 umiestnená v Ústave soc. starostlivosti pre dospelých A. Q.. Okresný súd Senica listinou o ustanovení za opatrovníka Č..K.. W. zo dňa 16.12.1992 pre žalobkyňu v 5. rade ustanovil Ústav sociálnej starostlivosti A. Q. teraz Dom soc. služieb A. B.. Q. zast. riaditeľkou pani J.. J. Y.. Žalobcovia sú spoluvlastníkmi nehnuteľností v kat. úz. Q. zapísané a R. Č.. XXX parcely registra "E." parc. č. XXX zast. pl. a nádvoría vo výmere 133 m², parc. č. XXX zast. pl. a nádvoría vo výmere 103 m², parc. č. XXX záhrada vo výmere 637 m² a rodinný dom s.č. XXX na parc.č. XXX v celosti. Žalobkyňa P. K., V. S., D. K., P. Š., Q. K. a M. Š. sú spoluvlastníkmi každý v podiele 19/140 a nesvojprávna B. K. je spoluvlastníčkou v podiele 1/20-iny a 19/140-in. Na nehnuteľnostiach v časti E. ťarchy je záložné právo v prospech žalovaného Privátna exekučná- spoločnosť s.r.o., Hlohovec podľa M. XXX/ XX na všetky parcely a to na podiel 19/20-in povinného Q. K. na základe zmluvy o postúpení pohľadávok. Q. K. bol ich otec. Podľa zmluvy o pôžičke zo dňa 15.3.2010 si dlžník L. K. teraz nebohý, požičal od T. V., bytom Q. XXX sumu 8.000 eur ako pôžičku, ktorú mal T. V. vyplatiť L. K. pred podpisom zmluvy. Pôžička bola bezúročná. Podľa článku IV. zmluvy je pôžička splatná na základe vzájomnej dohody obidvoch zmluvných strán najneskôr do 15.3.2012. V článku V. brat R. K. uznal tento dlh, čo dôvodu a výšky. Súčasne otec Q. K. zabezpečil túto pohľadávku zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam v kat. úz. Q. N. R. Č.. XXX ako rodinný do s.č. XXX na pozemku parc. č. XXX, pozemok p.č. XXX zast. plocha a nádvoría vo výmere 133m², pozemok parc. č. XXX zast. ploc a nádvoría vo výmere 103m², pozemok parc. č. XXXX záhrady o výmere 637 m² v podiele 19/20-in, ktoré vlastnil. Žalovaný podľa listu vlastníctva mal predmetnú pohľadávku prevziať na základe zmluvy o postúpení pohľadávok podľa D. XXX/XX, avšak zmluvu o postúpení pohľadávky ani oznámenie o postúpení k dispozícii nemajú. Pôvodne túto nehnuteľnosť vlastnili naši obaja rodičia matka V. K. a otec Q. K. . Matka zomrela dňa 24.5.2004 bez zanechania závetu a na základe dohody, ktorú uzatvorili dedičia predmetné nehnuteľnosti nadobudol ich otec Q. K. v podiele 9/ 10 a nesvojprávna B. K. podiel 1/10-iny k príslušným podielom poručiteľky. Dedičstvo bolo prejednané pod číslom XD XXX/XXXX, F. XXX/XX-M. dňa 20.1.2005. Y. Q. K. zomrel dňa 23.5.2021. Dedičstvo bolo prejednané pod číslom XXD XX/XXXX, F. XXX/XXXX dňa 15.11.2022. Notárka schválila dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva tak, že nehnuteľnosti v kat. úz. Q. R. Č.. XXX v podiele 19/20-in prevzali žalobcovia, každý v podiele 1/7-iny teda každý vlastní podiel 19/140-in. Podľa zmluvy o pôžičke zo dňa 15.3.2010 tým, že L. K. uznal dlh, premičia doba je 10 rokov a pohľadávka vo výške 8.000,- eur bola premičaná 1.3.2022. Žalobcovia žiadali žalovaného viac krát, aby zabezpečil výmaz záložného práva, naposledy žalobkyňa v 1. rade napísala žalovanému list zo dňa 16.1.2023, že pohľadávka je premičaná, vznesla na ostatných žalobcov námietku premičania a žiadala, aby zabezpečili výmaz záložného práva najneskôr do konca januára 2023. Tento list poslala nielen poštou, ale i e-mailom na adresu žalovanému. Žalovaný mu e-mailom odpovedal 17.1.2023 s tým, že pohľadávka premičaním nezaniká a rovnako nezaniká záložné právo. Z tohto dôvodu žalovaný neurobí výmaz záložného práva. Žalobcovia majú právny záujem na určení, že predmetná nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom dôvodu, že nehnuteľnosť nemôžu vôbec disponovať, nemôžu ju predať ani zbúrať. Rodinný dom je v dezolátnom stave, nutne potrebuje opravu respektíve demoláciu, pretože hrozí nebezpečie úrazu. Žalobcovia ako vlastníci nemôžu s nehnuteľnosťou nič robiť pokiaľ je na nehnuteľnostiach vedené záložné právo. Poukazujú aplikovateľnú právnu vetu uvedenú rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 18.1.2006 sp. zn. 21Cdo 2048/2004, ktorý uviedol, premičacia doba záložného práva je trojročná a beží odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvýkrát , t.j. odo dňa, keď vzniklo právo na uspokojenie zaistenej pohľadávky zo zálohu. Podľa ustanovenia § 100 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka sa záložné právo nepremičuje skôr ako zaistená pohľadávka. Žalobcovia vznesli námietku premičania celej pohľadávky, a o aj záložného práva, Podľa rozhodnutia Krajského súdu Prešov č.k. 7Co/ 35/2022 zo dňa 15.12.2022 : Inštitút premičania je upravený v ust. § 100 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia právo sa premičí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premičanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premičania dovoľá, nemožno premičané právo veriteľovi priznať. Premičujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ust. § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Premičanie je definované ako uplynutie času ustanovené zákonom na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bo o vykonalo v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva a námietkou premičania. Použitie námietky premičania znamená, že súd nemôže premičané právo priznať. Ani uplatnením námietky premičania právo nezaniká a preto povinný subjekt môže aj po uplynutí premičacej lehoty a po vznesení námietky premičania dobrovoľne e svoj dlh splniť. Premičanie možno považovať za všeobecný občianskoprávny inštitút, ktorý sa uplatňuje pri všetkých subjektívnych občianskych právach okrem tých, ktoré sa buď

nepremlčujú vôbec (§ 100 ods. 2 a 3 Obč. zák.), alebo ktoré sa prekludujú v prípadoch výslovne ustanovených v zákone (§ 583 Obč. zák.), alebo ktoré zanikajú uplynutím doby (§ 587 Obč. zák.). Funkciou premlčania je uľahčiť obranu povinného subjektu proti právam, ktoré trvali dlho, a preto často možno predpokladať, že už zanikli. Keby povinný subjekt nemal námietku premlčania, musel by sa brániť námietkou, že právo zaniklo určitým spôsobom (napr. splnením, započítaním alebo inak). Dokazovanie tejto skutočnosti po dlhšom čase by mohlo viesť k značným alebo neprekonateľným ťažkostiam práve preto, lebo právo trval dlho. Námietka premlčania rieši takéto situácie v súlade s požiadavkami istoty právnych vzťahov a ochrany povinného subjektu, povinnosť ktorého pravdepodobne zanikla. Niekedy sa týmto spôsobom zmarí právo oprávneného subjektu, ale aj pre tento prípad môže byť ospravedlnením to, že mal dosť času, aby sa o vykonanie svojho práva staral a aby ho uplatnil. Podstata premlčania spočíva v priebehu dvoch štádií jeho uplynutia, ktoré treba od seba dôsledne odlišovať. Pre prvé štádium je charakteristické to, že uplynula zákonom ustanovená doba, teda premlčacia doba, a to bez toho, že by bol oprávnený subjekt svoje právo vykonal, hoci tak urobiť mal a mohol. V tomto štádiu však veriteľovi premlčané právo zostáva naďalej zachované a aj dlžníkovi zostáva povinnosť splniť svoj dlh. Konkrétnym právnym účinkom premlčania však je, že dlžníkovi vzniklo oprávnenie vzniesť námietku (dovolať sa) premlčania a tým spôsobiť zánik veriteľovej možnosti domôcť sa s úspechom na súde premlčaného práva alebo spôsobiť zánik nároku. A povinný subjekt toto oprávnenie využije a uplatní námietku premlčania pred príslušným súdom nastáva druhé štádium. Námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Vznesenie námietky premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby má významné právne dôsledky. Súd oprávnenej osobe (veriteľovi) premlčané subjektívne občianske právo (nárok) nemôže priznať, lebo vznesením námietky premlčania dlžníkom došlo k zániku nároku. V dôsledku toho súdu, ktorý zistí, že vznesenie námietky premlčania je odôvodnené, neostáva nič iné, než žalobu veriteľa, ktorou sa tohto premlčaného práva domáha, zamietnuť. Uplatnením námietky premlčania na súde prestáva byť subjektívne právo vynútiteľné. Ak by veriteľ po právoplatnom súdnom rozhodnutí, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá z dôvodu, že dlžník odôvodnene vzniesol námietku premlčania, podal neskôr v tej istej veci novú žalobu, súd by musel konanie zastaviť z dôvodu právoplatne rozhodnutej veci. Samo subjektívne občianske právo veriteľa však ani po zamietavom právoplatnom rozhodnutí súdu nezaniká, ale trvá ďalej, aj keď je oslabené o nárok, t.j. o vynútiteľnosť prostredníctvom štátne o autoritatívneho orgánu- súd. Hovoríme mu tzv. naturálne právo, ktorému zodpovedá naturálny dlh- záväzok Preto ak dlžník splní veriteľovi predmet plnenia dobrovoľne aj napriek zamietavému právoplatnému súdному rozhodnutiu, splnil mu dôvodne to, čo bol povinný na dlh plniť bez ohľadu na to, či o premlčaní vedel, alebo nevedel. Občiansky zákonník v ustanovení § 151j ods. 2 rieši otázku premlčania pohľadávky, ktorá je zabezpečená záložným právom. Posilnenie postavenia záložného veriteľa sa prejavuje aj v tom, že má právo uspokojiť sa zo zálohu aj vtedy, ak je zabezpečovaná pohľadávka už premlčaná. Záložné právo teda platí aj potom, keď dôjde k premlčaniu pohľadávky, ktorá je zabezpečovaná. Premlčanie nespôsobuje zánik pohľadávky. V zmysle vyššie uvedeného ustanovenie 151j ods. 2 Obč. zák. nie je možné vykladať tak, aby sa vzťahovalo na akékoľvek premlčané pohľadávky, teda aj na tie, vo vzťahu ku ktorým bola úspešne vznesená námietka premlčania. Vznesením námietky premlčania a dovolaním sa premlčania úložného práva zo strany žalobkyne stráca žalovaný ako záložný veriteľ možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pretože jeho založené právo je premlčané. Záložné právo po vznesení námietky premlčania zostáva v podobe naturálnej obligácie, jeho ďalšia existencia nemá žiaden zmysel, pretože je nerealizovateľné a možno sa úspešne pomáhať učenia, že záložné právo k zálohu neexistuje a na základe takéhoto rozhodnutia súdu je potom možné dosiahnuť výmaz záložného práva z katastri nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa. K takému záveru dospel aj Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku zo dňa 21.12.2010 vo veci sp. zn. 21Cdo/2185/2009, v ktorom uviedol, že ak sa záložca dôvodne dovolal premlčania záložného práva, je nepochybné, že záložný veriteľ sa ž nemôže domôcť predaja alebo iného speňaženia zálohu a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku zo speňaženia zálohu a že záložné právo nemôže naďalej ani v budúcnosti byť spôsobilým právnym prostriedkom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Záložné právo v podobe naturálne obligácie, ktoré je nevykonateľné z dôvodu vznesenia námietky premlčania a dovolania sa premlčania, teda nemá zmysel a nemôže slúžiť potrebám praktického života, preto je potrebné určiť, že záložné právo neexistuje, keďže je nevykonateľné. Rovnaký záver vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 250/2011-30 zo d a 08, 12.2011 (str. 17, posledný odsek). Záložné právo je vecným právom k cudzej veci, ktoré slúži na zabezpečenie a uspokojenie pohľadávky záložného veriteľa prostredníctvom výkonu záložného práva, Ide právo podliehajúce premlčaniu, pretože nejde majetkové právo, ktoré by bolo z možnosti premlčania vylúčené. Záložné právo sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej dobe, ktorá je podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka trojročná, pričom

lehota začína plynúť od momentu, kedy sa mohlo záložné právo vykonať po prvý krát. Vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke má záložné právo akcesorickú povahu a nepremičí sa skôr ako zabezpečená pohľadávka. Je to v dôsledku vzájomnej previazanosti právneho vzťahu založeného zmluvou záložnou a zmluvou, na základe ktorej vznikla zabezpečená pohľadávka. V prejednávanej veci bola uzavretá zmluva o pôžičke dňa 15.3.2010, predmetom ktorej bola suma 8000,- €. Dlh mal vrátiť Ľ. K. do 15.3.2012 pre prípad, že dlh v lehote nevráti, bude zmluva považovaná za uznanie dlhu. Keďže dlžník uznal dlh, dlh sa premlčuje za 10 rokov t.j.15.3.2022. Podľa § 110 ods. 1 druhá veta Obč. zák. ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty. Pohľadávka bola splatná najneskôr 15.3.2012, v dôsledku čoho premlčanie pohľadávky nastalo najskôr dňa 15.3.2022. Žalovaný si riadne a včas neuplatnil právo ani nerealizoval záložné právo. Pod uplatnením práva na účely ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka možno rozumieť taký úkon oprávneného, ktorý smeruje k tomu, aby o jeho práve bolo rozhodnuté. Uplatnenie práva sa podľa tohto ustanovenia rozumie uplatnenie práva na súde v civilnom, trestnom, priestupkovom alebo obdobnom konaní. Žalovaný ako veriteľ si v premlčacej dobe žiadne právo na súde alebo u iného príslušného orgánu neuplatnil. V dôsledku toho nedošlo splneniu už prvej zákonnej podmienky vyplývajúcej z ust. § 112 Obč. záko., ktorou bolo uplatnenie práva na príslušnom orgáne. Preto vznášajú námietku premlčania pohľadávky i záložného práva. Keďže pohľadávka je premlčaná v 10 ročnej premlčacej dobe a záložné právo sa premlčuje v 3 ročnej premlčacej dobe, najneskôr dňa 15.3.2022 bolo premlčané spolu s pohľadávkou i záložné právo. Žalovanému ako záložnému veriteľovi začala plynúť premlčacia lehota na domáhanie sa uspokojenia zo zálohu dňa 16.3.2012, teda dňom nasledujúcim po splatnosti pohľadávky a táto lehota uplynula dňa 16.3.2015. Keďže podľa ust. § 100 ods. 2 Obč. zák., sa záložné práva nepremičujú skôr než zabezpečená pohľadávka, k premlčaniu záložného práva prišlo 15.3.2022. Dôvodne sa dovolávajú premlčania a žalovaný v postavení záložného veriteľa už nemôže uspokojiť premlčanú pohľadávku z predaja alebo iného speňaženia zálohu a záložné právo nemôže naďalej byť spôsobilým právnym prostriedkom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Za takejto situácie existuje naliehavý právny záujem domáhať sa v súlade s ust. s 137 písm. c) CSP určenia neexistencie záložného práva.

2. Žalovaný sa k žalobe žalobcov vyjadril tak, že pôvodný veriteľ T. V., rod. V., bydlisko XXX, XXX XX Q., nar. X.X.XXXX uzatvoril s dlžníkom Ľ. K., bytom Q. XXX, XXX XX Q., nar. XX.X.XXXX a vedľajším účastníkom (záložcom) Q. K., bytom Q. XXX, XXX XX Q., nar. XX.X.XXXX zmluvu o pôžičke dňa 15.3.2010. Predmetom zmluvy o pôžičke bolo poskytnutie bezúročnej pôžičky pôvodným veriteľom dlžníkovi vo výške 8.000,- € so splatnosťou do 15.3.2012. Dlhník zároveň v zmysle čl. V. bod 1 zmluvy o pôžičke uznal svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke v zmysle ust. § 558 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, čím prišlo k predĺženiu premlčacej doby v zmysle ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súčasne sa v zmysle čl. V. bod 2 a 3 zmluvy o pôžičke záložca zaviazal uzatvoriť s pôvodným veriteľom zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve záložcu, nachádzajúcim sa v katastrálnom území Q., obec Q., okres B., zapísaných na R. XXX, vedenom Okresným úradom B., katastrálnym odborom, a to:

- pozemok E.-K., W. Č.. XXX, o výmere 133 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie;
- pozemok E.-K., W. Č.. XXX, o výmere 103 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie;
- pozemok E.-K., W. Č.. XXX, o výmere 637 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie;
- stavba rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na pozemku E.-K., W. Č.. XXX, o výmere 133 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie;

Pôvodný veriteľ uzatvoril dňa 15.3.2010 so záložcom zmluvu o zriadení záložného práva, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva na nehnuteľnostiach v podiele 19/20 na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke vo výške 8.000,- € a príslušenstva. Záložné právo, ktoré vzniklo na základe záložnej zmluvy bolo zapísané do katastra nehnuteľností na príslušné LV vkladom podľa M.-XXX/XX. Pôvodný veriteľ, ako postupca uzatvoril so žalovaným, ako postupníkom dňa 25.2.2011 zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky vo výške 8.000,- €, ktorá vznikla na základe zmluvy o pôžičke, ako aj všetkých práv spojených s pohľadávkou vrátane záložného práva vyplývajúceho zo záložnej zmluvy. Pôvodný veriteľ spoločne so žalovaným zároveň podali návrh na vykonanie zápisu zmeny v osobe záložného veriteľa dňa 25.2.2011, ktorým žiadali o vykonanie záznamu o zmene v osobe záložného veriteľa k záložnému právu na nehnuteľnostiach. Návrhu na vykonanie zápisu zmeny v osobe záložného veriteľa bolo vyhovené a na príslušnom LV prišlo k zmene záložného veriteľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávok podľa D. - XXX/XX, M..XX/XX. Žalobcovia nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na základe uznesenia o dedičstve vydaného Okresným súdom Senica, prostredníctvom notára Mgr. Stanislavy Palkovej, poverenej Okresným súdom Senica

funkciou súdneho komisára sp. zn. XXD/XX/XXXX D. F. XX.XX.XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.11.2022, pričom každý zo žalobcov nadobudol podiel na nehnuteľnostiach vo veľkosti XX/XXX. Žalobcovia v žalobe uvádzajú, že viac krát žiadali žalovaného o zabezpečenie výmazu záložného práva, ktoré vzniklo zo záložnej zmluvy, naposledy žalobkyňa v 1. rade listom zo dňa 16.1.2023, z dôvodu, že záväzok vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke je premlčaný, vzniesla námietku premlčania aj za ostatných žalobcov a žiadala o zabezpečenie výmazu záložného práva. Na uvedený list jej žalovaný odpovedal mailom zo dňa 17.1.2023, v ktorom uviedol, že žalobkyňa v 1. rade viac krát informoval o tom, že záväzok premlčaním nezaniká a rovnako nezaniká premlčaním ani záložné právo a z toho dôvodu nevykoná výmaz záložného práva. Pričom zároveň vzniesli námietku premlčania záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o pôžičke ako aj záložného práva vyplývajúceho zo zmluvy o záložnom práve. V tejto súvislosti poukazuje na ust. § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého „záložné právo zaniká a) zánikom zabezpečenej pohľadávky, b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje, c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva, d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené, e) vrátením vecí záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním vecí, f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom, g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom, h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu, i) ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa“. V zmysle citovaného ustanovenia sú dôvody zániku záložného práva uvedené taxatívnym spôsobom, a teda záložné právo nemôže zaniknúť iným spôsobom ako spôsobom uvedeným v ust. § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom premlčanie zabezpečeného záväzku nie je uvedené ako dôvod zániku záložného práva. Nakoľko k žiadanej situácii uvedenej v ust. § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka neprišlo, záložné právo jednoznačne nezaniklo a naďalej trvá. V zmysle legálnej definície „premlčaním právo druhej strany nezaniká, nemôže ho však priznať alebo uznať súd, ak povinná osoba namietne premlčanie po uplynutí premlčacej doby.“ Rovnako sa uvádza aj v odbornej literatúre, že „V dôsledku premlčania právo nezaniká, trvá ďalej, ale do značnej miery sa oslabuje zmenšením možnosti jeho úspešného uplatnenia.“ (Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 486). Rovnako poukazuje na ust. § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého „Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.“ K uvedenému odborná literatúra uvádza nasledovne: „Záložný veriteľ sa môže uspokojiť zo zálohu aj v tom prípade, že jeho pohľadávka voči záložnému veriteľovi sa medzitým premlčala. K tomu treba uviesť, že záložným právom nemožno zabezpečiť premlčanú pohľadávku. Ak však bola platná pohľadávka zabezpečená záložným právom, záložné právo nezaniká premlčaním pohľadávky. To znamená, že záložné právo zostáva v platnosti, ak medzičasom dôjde k premlčaniu, avšak nie k zániku pohľadávky“ (Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 950). Zo všetkého vyššie uvedeného je tak jednoznačne jasné, že záložné právo vyplývajúce zo záložnej zmluvy nezaniklo a žalobca sa môže domáhať uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom nakoľko pohľadávka nebola riadne a včas splnená. Žalobcovia teda nemajú žiadny právny nárok na výmaz záložného práva k nehnuteľnostiam z príslušných listov vlastníctva, nakoľko záložné právo naďalej existuje a žalovaný má možnosť uspokojiť pohľadávku zabezpečenú záložným právom výkonom tohto záložného práva. Pokiaľ ide o žalobcami navrhovaný výrok rozhodnutia, ktorým požadujú aby súd určil, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného poukazujeme na to, že požadovanie určenia, že tu právo nie je, je podmienené splnením podmienky ustanovenia § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Civilný sporový poriadok“), teda možno podať žalobu o určení, či tu právo je alebo nie je, len ak je na tom naliehavý právny záujem. Pokiaľ sa teda žalobcovia žalobou domáhajú určenia skutočnosti, že tu právo nie je, žalovaný konštatuje, že je relevantné posúdenie otázky prípustnosti navrhovanej určovacej žaloby z hľadiska požadovanej naliehavosti právneho záujmu pri určovacích žalobách. Naliehavý právny záujem musia žalobcovia preukázať, pričom táto povinnosť logicky znamená aj to, že žalobcovia sú povinní v žalobe uviesť skutkové tvrdenia o tom, že naliehavý právny záujem je daný a na preukázanie týchto tvrdení sú povinní navrhnúť dôkazy. Žalobcovia v žalobe uvádzajú, že majú naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom z dôvodu, že s nehnuteľnosťami nemôžu vôbec disponovať, nemôžu ju predať ani zbúrať. Rodinný dom má byť podľa tvrdení žalobcov v dezolátnom stave, nutne potrebuje opravu respektíve demoláciu, pretože hrozí nebezpečenie úrazu a žalobcovia ako vlastníci nemôžu s nehnuteľnosťami nič robiť pokiaľ je na

nich vedené záložné právo. K tvrdenia žalobcov o tom, že majú naliehavý právny záujem, uvádza, že záložné právo zapísané na príslušnom liste vlastníctva neobmedzuje vlastníkov nehnuteľností pri disponovaní s nehnuteľnosťami ako uvádzajú, žalobcovia majú k nehnuteľnostiam plné dispozičné právo, ktoré záložné právo neobmedzuje, môžu nehnuteľnosti opravovať, udržiavať dokonca aj previesť vlastnícke právo. Tvrdená nemožnosť žalobcov disponovať s nehnuteľnosťami zaťaženými záložným právo nespočíva v reálnej nemožnosti, ale v (pravdepodobne) neochote žalobcov s nehnuteľnosťami disponovať do času, kým sú zaťažené záložným právom. Uvedené však ale žiadnym spôsobom nemôže byť považované za naliehavý právny záujem nakoľko pri záujme žalobcov absentuje tak naliehavosť, ako aj právnosť. Rovnako žalobcovia nepredložili žiadne dôkazy na preukázanie tvrdeného dezolátneho stavu nehnuteľností a ďalších svojich tvrdení. Žalovaný ani zatiaľ nepristúpil k výkonu záložného práva, a teda žalobcom aktuálne nehrozí ani akákoľvek potenciálna ujma. Na základe vyššie uvedeného žiada, aby súd žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Súd vykonal dokazovanie rozsudkom tunajšieho súdu č.k. N. zo dňa 19.12.1989, uznesením tunajšieho súdu č.k. W. XX/XX zo dňa 29.11.1991, uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. XXCo XX/XX-XX zo dňa 30.4.1992, rozhodnutím Y. B. XXX/XX/Má, listinou o ustanovení za opatrovníka zo dňa 13.12.1989, výpisom z R. Č.. XXX, zmluvou o pôžičke, uznesením Okresného súdu Senica č.k. XXD/XX/XXXX F. XXX/XXXX zo dňa 15.11.2022, listom zo dňa 16.1.2023, protokolom o vykonaní ohodnotenia nehnuteľností zo dňa 1.6.2012, vyjadreniami sporových strán, a zistil tento skutkový stav:

4. Z rozsudku tunajšieho súdu č.k. N. zo dňa 19.12.1989 súd zistil, že žalobkyňa v 5. rade bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29.12.1989.

5. Z uznesenia tunajšieho súdu č.k. W. XX/XX D. F. XX.XX.XXXX súd zistil, že za opatrovníka žalobkyni v 5. rade bol ustanovený Obecný úrad Q.. Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. XXCo XX/XX-XX D. F. XX.X.XXXX uznesenie tunajšieho súdu potvrdil.

6. Z rozhodnutia Obvodného úradu v Senici, oddelenie sociálnych vecí XXX/XX/Má zo dňa 22.7.1992 súd zistil, že žalobkyňa v 5. rade bola umiestnená Ústave sociálnej starostlivosti pre dospelých v A. Q..

7. Z listiny o ustanovení za opatrovníka č.k. W. XX/XX zo dňa 16.12.1992 súd zistil, že tunajší súd ustanovil žalobkyni v 5. rade za opatrovníka Ústav sociálnej starostlivosti A. Q..

8. Z výpisu listu vlastníctva č. XXX pre k.ú. Q., Y. Q., okres B., súd zistil, že žalobcovia sú spoluvlastníkmi nehnuteľností, a to parcely registra „E. ako parcela č. XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere 133 m², parcela č. 834 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 103 m², parcela č. XXX záhrada vo výmere 637 m² a rodinný dom s.č. XXX postavený na parcele č. XXX. Žalobcovia sú spoluvlastníci v podiele 19/140 každý, pričom nesvojprávnou žalobkyňa v 5. rade je spoluvlastníčkou v podiele 1/20.

9. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 15.3.2010 súd zistil, že T. V., nar. X.X.XXXX, bydlisko Q., Č.. XXX, ako veriteľ poskytol L. K., nar. XX.X.XXXX, bydlisko Q., Č.. XXX, ako dlžníkovi bezúročnú pôžičku vo výške 8.000,- €. Splatnosť pôžičky bola dohodnutá tak, že táto je splatná na základe dohody obidvoch zmluvných strán, najneskôr do 15.3.2012. Dlžník zároveň svoj dlh voči veriteľovi čo do dôvodu a výšky uznal, a vyhlásil, že ak tento dlh nevráti podľa dohodnutej doby splatnosti, bude táto zmluva považovaná za uznanie dlhu. V zmluve je ďalej dohodnuté, že pohľadávka veriteľa je tiež zabezpečená záložným právom k uvedeným nehnuteľnostiam, ktoré boli v tom čase vo výlučnom vlastníctve Q. K., nar. XX.X.XXXX, bydlisko Q., Č.. XXX.

10. Z uznesenia Okresného súdu Senica č.k. XXD/XX/XXXX F. XXX/XXXX zo dňa 15.11.2022 súd zistil, že uvedené nehnuteľnosti (LV č. XXX) prešli z Q. K., nar. XX.X.XXXX, (otec žalobcov) na žalobcov.

11. Z listu zo dňa 16.1.2023 súd zistil, že žalobkyňa v 1. rade vzniesla u žalovaného za seba i za ostatných dedičov námietku premlčania a žiadala ho, aby zabezpečil výmaz záložného práva na uvedené nehnuteľnosti.

12. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

13. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremľujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

14. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

15. Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

16. Nevyhnutným predpokladom na podanie určovacej žaloby je preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Tento záujem býva spravidla daný v prípade, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by právne postavenie žalobcu bez takéhoto určenia bolo neisté. Poukazujúc na právoplatnú judikatúru, naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť; nie je pritom rozhodujúce, ako táto neistota vznikla (Rozsudok NS SR, sp. zn. 5 Cdo 36/1999). Súd je toho názoru, že naliehavý právny záujem žalobcov bol preukázaný, nakoľko žalobcovia s nehnuteľnosťami nemôžu vôbec disponovať, nemôžu ich predať ani zbúrať, rodinný dom je v zlom stave, potrebuje opravu respektíve demoláciu, pretože hrozí nebezpečie úrazu. Žalobcovia ako vlastníci nemôžu s nehnuteľnosťami nič robiť, pokiaľ je na nich vedené záložné právo.

17. V konaní bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že medzi L. K., nar. XX.X.XXXX, bydlisko Q., Č.. XXX, ako dlžníkom a T. V., nar. X.X.XXXX, bydlisko Q., Č.. XXX, ako veriteľom bola uzatvorená zmluva o pôžičke, podľa ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi bezúročnú pôžičku vo výške 8.000,- €. Pôžička je splatná na základe dohody obidvoch zmluvných strán, najneskôr do 15.3.2012. Dlžník svoj dlh veriteľovi v lehote splatnosti nezaplatil. Dlžník zároveň svoj dlh voči veriteľovi čo do dôvodu a výšky uznal, a vyhlásil, že ak tento dlh nevráti podľa dohodnutej doby splatnosti, bude táto zmluva považovaná za uznanie dlhu. V zmluve je tiež ďalej uvedené, že pohľadávka veriteľa je tiež zabezpečená záložným právom k sporným nehnuteľnostiam, ktoré boli v tom čase vo výlučnom vlastníctve Q. K., nar. XX.X.XXXX, bydlisko Q., Č.. XXX, ktorý bol otec žalobcov. Po smrti ich otca prešlo vlastníctvo sporných nehnuteľností do vlastníctva žalobcov, a to na základe uznesenia tunajšieho súdu č.k. XXD/XX/XXXX, F. XXX/XXXX zo dňa 15.11.2022. Žalobcovia v konaní, ako aj pred začatím konania písomne u žalovaného, vzniesli námietku premlčania. Uvedené skutočnosti, ako aj to, že záložné právo je premlčané, neboli medzi sporovými stranami sporné. Žalovaný v konaní namietal, že záložné právo vyplývajúce zo záložnej zmluvy premlčaním nezaniklo a teda, že žalobcovia nemajú nárok na výmaz záložného práva k nehnuteľnostiam.

18. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že premlčanie sa definuje ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo. Vznesenie námietky premlčania znamená, že súd nemôže premlčané právo priznať. Neznamená to však, že premlčané právo zaniká. Povinný subjekt môže aj po uplynutí premlčacej lehoty a po vznesení námietky premlčania dobrovoľne svoj dlh plniť. Úlohou premlčania je uľahčiť obranu povinného subjektu proti právam, ktoré trvali dlho. Pokiaľ by povinný subjekt nemohol uplatniť námietku premlčania, musel by sa brániť námietkou, že právo zaniklo určitým spôsobom (napr. splnením, započítaním alebo inak). Dokázanie tejto skutočnosti po dlhšom čase by ho mohlo viesť k značným alebo neprekonateľným ťažkostiam práve preto, lebo právo trvalo dlho. Podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty. Nakoľko súd nemal preukázané, že dlžník zaplatil veriteľovi sumu pôžičky vo výške 8.000,- € v dohodnutej

lehote splatnosti (do 15.3.2012), dňa 16.3.2012 začala plynúť desaťročná premlčacia lehota v dôsledku uznania dlhu dlžníkom. Táto lehota uplynula dňa 16.3.2022. Záložné právo by bolo premlčané uplynutím trojročnej premlčacej lehoty dňa 16.3.2015, avšak s poukazom na § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že k premlčaniu záložného práva došlo najneskôr dňa 16.3.2022.

19. Ako už bolo uvedené, vznesenie námietky premlčania po uplynutí premlčacej lehoty nespôsobuje zánik práva, ale iba zánik nároku. Subjektívne právo nezaniká, ale zaniká len právny nárok viažuci sa na toto právo. Zánik nároku má za následok, že oprávnenému subjektu zanikne možnosť domáhať sa splnenia povinnosti proti vôli povinného subjektu. To však neznamená, že po uplynutí premlčacej lehoty nemôže dôjsť k výkonu záložného práva. Pokiaľ by povinný subjekt súhlasil s výkonom záložného práva po uplynutí premlčacej lehoty, takýto postup by bol v súlade so zákonom. Vznesenie námietky premlčania spôsobí, že záložné právo už nie je možné vykonať bez súhlasu záložcu. Z praktického a pragmatického hľadiska potom možno konštatovať len to, že akákoľvek ťarcha týkajúca sa záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaná v katastrí nehnuteľností v prípade premlčaného záložného práva nemá po vznesenej námietke premlčania žiadny význam ani opodstatnenie a žalobcov len obmedzuje v tých úkonoch, pre ktoré bola podaná žaloba.

20. Súd sa v danom prípade opiera aj o rozhodovaciu činnosť nadriadených súdov a poukazuje najmä na závery uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4Cdo/169/2021 zo dňa 26.10.2022.

21. Na základe uvedených skutočností súd rozhodol tak, že uvedené nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov nie sú zaťažené záložným právom žalovaného.

22. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalobcom, ktorý mali v konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, a to po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.